

De herdertjes lagen bij nachte...

VENRAY

Venray heeft vroeger veel van zijn welvaart te danken gehad aan zijn schaapskuddes. Er lagen op een gegeven moment rondom Venray wel zestig schaapskooien. In Merselo heeft men plannen om een authentieke schaapskooi met kudde in ere te herstellen. In de gemeente Bergen is men al zover. En ook in Well ligt er een.

De schaapskooi aan de Ceresweg in Well is het onderkomen van de kudde (150 schapen) van herderin Sandra Heemstra. Andries Arts, Opzichter Bosbouw van de gemeente Bergen, weet, dat deze kooi een replica is van een schaapskooi in Mariapeel. Hij vertelt verder: "De gemeente Bergen heeft besloten om de heide zelf te beheren. Dit heeft als voordeel dat je zelf kunt beslissen hoe je deze gebieden gaat beheren en wat je op recreatief gebied wilt toestaan." In 1993 werd begonnen met begrazing van de heidegebieden door schapen. Andries Arts: "Door begrazing met schapen wordt de heide structuurrijker. Schapen grazen niet alles op een gelijke lengte af. Ze eten wat ze lekker vinden. Hierdoor ontstaan er hoogteverschillen in de begroeiing en open plek-

Jan en Sandra op een gure decemberdag met hun schapen op de winterweide.

Foto: Jeu Lückert

ken, wat weer bepaalde diersoorten aantrekt. Bijvoorbeeld reptielen, die de open plekken nodig hebben om zich op te kunnen warmen."

Eenzaam beroep

Sandra Heemstra, geboren in Hilversum, is de herderin van deze kudde. Zij kwam via allerlei omwegen en partner Jan in Well terecht. Aanvankelijk hadden beiden maar enkele schapen, maar dit aantal groeide geleidelijk uit tot een heuse kudde. De schapen van Sandra begrazen de Bergense Heide in opdracht van de gemeente Bergen. Herder zijn wordt gezien als een ontspannen

baan, maar is dat ook zo? Sandra: "Natuurlijk hangt er een zweem van romantiek rond de herder. Dat komt door het beeld van de herder met zijn schapen op de paarse heide, in de vrije natuur. Maar wanneer ik met mijn schapen trek, kan ik niet de hele dag achterover in het gras gaan liggen. Ik moet ervoor zorgen, samen met mijn honden, dat de kudde bij elkaar blijft. Ook moet ik erop letten wat en waar mijn schapen eten. Wanneer ze ergens niets lekker vinden, gaan ze zelf op zoek naar een andere plek. Ik ben bovendien zeven uur per dag op de been en wat ook niet voor iedereen

is weggelegd: Je moet tegen alleen met jezelf zijn kunnen." Het begrazen van de heide gebeurt ook niet willekeurig. Andries legt uit: "Ik heb een soort van "natuurplaatje" voor ogen, bepaalde lijnen in de natuur. Ik kijk of en waar er begrazing nodig is, of dat een bepaald stuk tijdelijk vermeden moet worden, omdat daar bijvoorbeeld zeldzame planten bloeien. Dit geef ik door aan Sandra en zo zie je de natuur zich langzaam in de richting, die je voor ogen hebt, ontwikkelen."

Voedselschaarste

Sandra's partner Jan begraaft met zijn kudde de

zogenaamde heideverbindingzones tussen de Hamert en de Bergense Heide. "Het zou natuurlijk prachtig zijn, wanneer ook daar een schaapskooi zou komen. Helemaal fantastisch zou het zijn, wanneer we met onze kuddes van kooi naar kooi konden trekken, zoals dat in vroegere tijden ook gebeurde", zegt Sandra. De schapen begrazen nu de winterweiden van boeren. Het voedsel op de heide is te schraal voor de bijna allemaal drachtige schapen. Sandra besluit: "Tegen februari zijn ze weer terug in de kooi en begint het lammeren. Op 1 april gaan we dan weer samen de heide op."

Er gaan diverse fiets- en wandelroutes, die allemaal bij de Wellsche Hut beginnen, door dit prachtige stuk van de Maasduinen en die komen allemaal langs de schaapskooi. Kinderen kunnen daar de Lammetjesroute van 1½ kilometer lopen en vragen beantwoorden, waarvoor ze een leuke beloning krijgen. Of ook het lammetjes kijken komend voorjaar doorgang kan vinden, is nog niet zeker. Sandra: "Dat hangt af ervan hoe de Q-koorts zich zal ontwikkelen. Schapen zijn dan wel geen geiten, maar ze zijn wel familie van elkaar."